

Чай Н.М.

методист Навчально-наукового центру
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Анотація. У статті розглядаються можливості використання медіатехнологій у процесі патріотичного виховання дітей та молоді. Проаналізовано сучасні інструменти та платформи, які сприяють формуванню національної ідентичності, громадянської свідомості та любові до рідної країни. Окрему увагу приділено інтерактивним підходам і мультимедійному контенту, що поєднують освітні та виховні компоненти. Наведено практичні рекомендації для педагогів і батьків щодо інтеграції медіатехнологій у виховний процес.

Ключові слова: медіатехнології, патріотичне виховання, національна ідентичність, інтерактивний контент, освітній процес, молодь.

Chai N.M. Use of media technologies as a means of patriotic education for children and youth. The article examines the potential of using media technologies in the process of patriotic education for children and youth. Modern tools and platforms that contribute to the formation of national identity, civic consciousness, and love for the native country are analyzed. Special attention is given to interactive approaches and multimedia content that combine educational and upbringing components. Practical recommendations for educators and parents on integrating media technologies into the educational process are provided.

Key words: media technologies, patriotic education, national identity, interactive content, educational process, youth.

Актуальність. У сучасному світі, де технології стрімко розвиваються і займають центральне місце в житті кожної людини, питання патріотичного виховання молоді набуває нових аспектів. Традиційні методи виховної роботи вже не можуть конкурувати з

потужним впливом медіа, яке формує світогляд і цінності нового покоління. Медіатехнології, включаючи інтернет, соціальні мережі, відеоігри та мобільні додатки, стали основними джерелами інформації для дітей та молоді, що відкриває нові можливості для їх використання у патріотичному вихованні.

Питання патріотичного виховання через використання медіатехнологій є міждисциплінарною темою, що досліджується фахівцями з різних галузей: педагогіки, соціології, медіазнавства та психології. Серед основних науковців, які зробили вагомий внесок у дослідження цих аспектів, можна виділити наукові праці І. Беха, С. Ожегова, Ю. Лотмана, О. Гришиної, С. Шарова, Г. Гладких, А. Резниченка та ін.

Метою статті є дослідження можливостей та ефективності використання сучасних медіатехнологій для формування патріотичної свідомості серед дітей і молоді.

Виклад основного матеріалу. Патріотичне виховання, яке спрямоване на формування в молодих людей любові до Батьківщини, поваги до національної культури, історії та традицій, має значну підтримку через інтеграцію медіатехнологій у виховний процес. Розуміємо, що патріотичне виховання є важливою складовою формування національної ідентичності та громадянської свідомості молоді. В сучасних умовах воно стає важливим елементом соціалізації молодого покоління, особливо з огляду на глобалізаційні процеси, що часто розмивають національні цінності та ідентичність. Традиційно патріотичне виховання здійснюється через освітні програми, громадські заходи та інституції, але розвиток технологій вимагає нових підходів до цього процесу [1, с. 72].

Медіатехнології відіграють ключову роль у житті сучасної молоді. Згідно з дослідженнями, діти та підлітки проводять значну частину свого часу в інтернеті, соціальних мережах, граючи у відеоігри або переглядаючи контент на відеохостингах, що впливає не лише на їхнє сприйняття світу, але й на формування моральних і патріотичних цінностей [2, с. 78].

У сучасному світі медіа забезпечують швидкий доступ до широкого спектру інформації, що дозволяє молоді дізнаватися більше про історію своєї країни, героїв, культурну спадщину. Натомість відео, інтерактивні

програми та анімації роблять процес навчання цікавим і захоплюючим. Сучасні технології дозволяють користувачам не лише пасивно споживати контент, але й брати участь у його створенні (наприклад, через блоги, соціальні мережі, створення відео) [7, с. 149]. Платформи на кшталт YouTube або Instagram можуть бути ефективними для поширення патріотичних ініціатив та контенту, спрямованого на формування національної самосвідомості. Саме тому усвідомлюємо, що використання медіатехнологій у патріотичному вихованні може бути багатограним. Вони дозволяють створювати контент, що сприяє розвитку любові до Батьківщини та розуміння національних цінностей.

Сучасні платформи для навчання, такі як онлайн-курси, інтерактивні програми та мобільні додатки, дозволяють учням отримувати знання про історію, географію та культуру своєї країни в інтерактивній формі. Наприклад, ігрові освітні додатки, де молодь може брати участь у віртуальних подорожах історичними місцями, можуть сприяти глибшому розумінню національної спадщини [6, с. 165].

Соціальні медіа – це потужний інструмент для поширення патріотичних ідей серед молоді. Через платформи, такі як Facebook, Instagram або TikTok, можна організовувати акції, флешмоби або виклики, спрямовані на підвищення національної самосвідомості. Наприклад, флешмоби до Дня незалежності чи інші символічні події можуть об'єднувати тисячі молодих людей навколо спільних національних цінностей. Ігрові платформи також можуть бути використані для патріотичного виховання.

Сучасні відеоігри на історичну тематику, де гравці беруть участь у реконструкціях важливих подій з історії своєї країни, можуть формувати у молоді глибоке розуміння героїзму і жертвовності попередніх поколінь. Віртуальна реальність (VR) також відкриває нові можливості для патріотичного виховання. Наприклад, учні можуть брати участь у віртуальних екскурсіях по музеях або історичних місцях, що дозволяє їм більш активно і глибоко зануритися в історію своєї країни [9, с. 13].

Попри всі переваги медіатехнологій, вони також мають свої виклики. Поширення ненадійної інформації, пропаганди або дезінформації може негативно вплинути на свідомість молоді. Крім того, надмірне захоплення віртуальним світом може призвести до втрати

зв'язку з реальними цінностями та культурною спадщиною. Але поряд із тим розуміємо, що одним із важливих аспектів є медіаграмотність молоді, яка дозволяє їм критично сприймати інформацію, аналізувати її та робити свідомі висновки [4, с. 88].

Медіатехнології стають невід'ємною частиною сучасного світу, і їх використання в патріотичному вихованні дітей та молоді відкриває нові можливості для формування національної свідомості. Інтерактивні освітні платформи, соціальні мережі, відеоігри та інші технологічні рішення дозволяють зробити цей процес цікавим, захоплюючим і ефективним. Проте, важливо враховувати виклики, пов'язані з дезінформацією та надмірним впливом медіа, тому необхідно забезпечити розвиток медіаграмотності серед молоді [5, с. 174].

Використання медіатехнологій у патріотичному вихованні дітей та молоді відкриває нові перспективи для розвитку національної свідомості та формування громадянської відповідальності. Сучасні технології надають можливість створювати інтерактивні, візуально привабливі та захоплюючі форми навчання, що сприяють глибшому розумінню історії, культури та національних цінностей. Онлайн-платформи, соціальні мережі, відеоігри та віртуальна реальність допомагають донести патріотичні ідеї у доступній і привабливій для молоді формі [8, с. 137]. Однак, важливо пам'ятати про ризики, пов'язані з надмірною медіаінтеграцією: можливість впливу дезінформації, пропаганди або формування споживацької культури, що може нівелювати позитивний ефект патріотичного виховання. Це може негативно вплинути на суспільну та особисту думку. Тому розвиток медіаграмотності, або, як її іноді називають медіакомпетентності, серед молоді є ключовим елементом для успішного використання медіатехнологій у виховному та освітньому процесі [3, с. 572].

Висновки. Поєднання традиційних методів патріотичного виховання із сучасними медіатехнологіями може значно підвищити ефективність цього процесу, роблячи його більш цікавим і дієвим для молодого покоління. Використовуючи потенціал новітніх технологій, суспільство має можливість виховати покоління, що не лише пишатиметься своєю країною, але й активно долучатиметься до її розвитку.

Література

1. Гладких Г. В., Шарова Т. М. Організація самостійної діяльності здобувачів вищої освіти засобами ІКТ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. 2020. Т. 2, № 69. С. 70–74.
2. Кіндратець О., Сергієнко Т. Національна ідентичність як умова збереження та зміцнення державного суверенітету. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Історія. Політологія. 2023. № 35-36. С. 78–89.
3. Коркос Я. О. Медіаграмотність студентів закладів вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 1 (35). С. 570–577.
4. Кульчицький В. Патріотичне виховання як складова професійної підготовки майбутнього фахівця. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2019. № 1(44). С. 88–92.
5. Резниченко А. А., Шарова Т. М. Проблеми та переваги дистанційного навчання в умовах пандемії у закладах вищої освіти. *Українські студії в європейському контексті*. 2021. № 4. С. 174–181.
6. Шаров С., Шарова Т. Візуалізація навчального матеріалу в умовах дистанційного навчання: зб. тез. доп. міжнар. наук. конф. «Українська словесність у полікультурно-освітньому просторі сьогодення» (23-24 вересня 2021 р., м. Одеса). С. 165–169.
7. Шаров С., Шарова Т. Формування індивідуальної освітньої траєкторії студента засобами інформаційної системи. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2018. № 19. С. 149–154.
8. Юнакевич А. С. Медіаосвіта в умовах цифровізації. *Проблеми науки*. № 24. 2022. С. 137–142.
9. Янушева О. А. Навчальний матеріал: основи візуального простору. *Освітній простір науковця*. № 12. 2009. С. 12–15.